

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Інженерно-технологічний факультет
Кафедра охорони праці та фізики

Робоча програма (силабус) освітнього компонента

Охорона праці в галузі

(вибірковий)

Реалізується в межах освітньої програми «*Транспортні технології (на автомобільному транспорті)*»

за спеціальністю 275 «Транспортні технології (за видами)»

спеціалізація: 275.03 «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)»

на другому(магістерському) рівні вищої освіти

Розробник: Т.В. Хворост
(підпис)

Хворост Т.В.
(прізвище, ініціали)

к.е.н., доцент, доцент кафедри
охорони праці та фізики
(вчений ступінь та звання, посада)

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри охорони праці та фізики	протокол від 18 червня 2021 року № 9
	Завідувач кафедри <u>С.М. Хурсенко</u> (підпис) Хурсенко С.М. (прізвище, ініціали)

Погоджено:

Гарант освітньої програми

О.О. Соларьов
(підпис)

О.О. Соларьов
(ПІБ)

Декан факультету, де реалізується освітня програма

М.Я. Довжик
(підпис)

М.Я. Довжик
(ПІБ)

Рецензія на робочу програму(додається) надана:

О.О. Соларьов
(підпис)

О.О. Соларьов

С.М. Хурсенко
(підпис)

С.М. Хурсенко

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

Н.В. Харченко (підпис) Н.В. Харченко (ПІБ)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 28.09 2021 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1.	Назва ОК	Охорона праці в галузі		
2.	Факультет/кафедра	Інженерно-технологічний, каф. Охорони праці та фізики		
3.	Статус ОК	вибірковий		
4.	ОК може бути запропонований для	-		
5.	Рівень НРК	7 рівень НРК		
6.	Семестр та тривалість вивчення	2 семестр, 15 тижнів		
7.	Кількість кредитів ЄКТС	5,0		
8.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота(заняття)		Самостійна робота
		Лекційні	Практичні /семінарські	
		30	16	
	150 годин, залік		-	104
9.	Мова навчання	державна		
10.	Викладач/Координатор освітнього компонента	к.е.н., доцент Хворост Тетяна В'ячеславівна		
11.1	Контактна інформація	моб. тел. +380662718083, e-mail: khvorost.t83@gmail.com		
11.	Загальний опис освітнього компонента	Основна увага в освітньому компоненті приділяється вивченню та засвоєнню працезахоронних засад організації та виконання робіт в галузі автомобільного транспорту, вимогам безпеки під час виконання різноманітних виробничих процесів, зокрема під час перевезення вантажів, сучасним методам дослідження і аналізу ризиків, загроз і небезпек під час виконання робіт. Для кожного типу практичних завдань з наводяться загальні змістовні і постановки, конкретні приклади задач та їх розв'язання		
12.	Мета освітнього компонента	Метою освітнього компонента є формування системних знань і практичних умінь використання основних положень законодавчих актів з охорони праці, що відносяться до напрямку використання автомобільного транспорту, формування у студентів відповідальності за особисту та колективну безпеку і усвідомлення необхідності обов'язкового виконання у повному обсязі всіх заходів гарантування безпеки праці на робочих місцях.		
13.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими ОК ОП	Освітній компонент є основою для ОК8 «Виробнича та передатестаційна практика» та ОК9 «Кваліфікаційна (фахова) атестація».		
14.	Політика академічної доброчесності	Всі форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У разі, якщо студент(и) здає(ють) роботу іншого студента(тів) як свою власну, така робота анулюється і виконується повторно. У разі списування – повторне складання відповідного завдання. (https://snau.edu.ua/viddil-zabezpechennya-yakosti-osviti/zabezpechennya-yakosti-osviti/akademichna-dobrochesnist/).		
15.	Посилання на курс у системі Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=4321		

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...»	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК (зазначити номер згідно з нумерацією, наведеною в ОП)		Як оцінюється РНД
	ПРН-5	ЗРНОП 03.	
ДРН 1. Враховувати положення законодавчих та нормативно-правових актів з охорони праці при організації		+	Виконання практичної роботи
ДРН 2. Розробляти інструкції з охорони праці та складанні колективного договору.		+	Обговорення, робота в групах
ДРН 3. Розслідувати нещасні випадків, пов'язані з використанням транспортних засобів у складі комісії		+	Обговорення, робота в групах, атестаційний контроль
ДРН 4. Дотримуватись вимог безпеки під час виконання різноманітних виробничих процесів, зокрема під час використання автотранспортних засобів, під час навантаження, розвантаження та перевезення вантажів.	+		Опитування/ тестування за опрацьованими темами, підготовка тез
ДРН 5. Застосовувати сучасні методи дослідження і аналізу ризиків, загроз і небезпек на робочих місцях та виробничих об'єктах.	+		Виконання практичної роботи
ДРН 6 Організовувати надання домедичної допомоги постраждалим після ДТП.	+		Опитування / демонстрація навичок під час практичного заняття

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМОПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу			Рекомендована література	
	Аудиторна робота		Самостійна робота		
	Лк	П.з			Лаб. з.
Тема 1. Міжнародні норми в галузі охорони праці. 1. Всесвітня організація охорони здоров'я. Міжнародна організація праці. 2. Основні Конвенції МОП в галузі охорони праці. 3. Конвенція Міжнародної організації праці N 153 про тривалість робочого часу та періоди відпочинку на дорожньому транспорті.		2		6	[1, 2, 15]
Тема 2. Основні законодавчі та нормативно-правові акти з охорони праці в галузі автомобільного транспорту. 1. Закон України «Про дорожній рух». Закон України «Про транспорт». Закон України «Про автомобільний транспорт». 2. Закон України «Про перевезення небезпечних вантажів». «Правила перевезень вантажів автомобільним транспортом в Україні». «Правила проїзду великогабаритних та великовагових транспортних засобів». 3. «Правила надання послуг з технічного обслуговування і ремонту автомобільних транспортних засобів». Стратегія підвищення рівня безпеки дорожнього руху в Україні. 4. Складання інструкцій з охорони праці. Загальні питання законодавства про охорону праці.	2	2		7	[1, 2, 4, 7]
Тема 3. Система управління охороною праці з урахуванням особливостей галузі автомобільного транспорту. 1. Основні вимоги до побудови і функціонування системи управління охороною праці (СУОП). 2. Служба охорони праці автотранспортного підприємства. Основні функції служби охорони праці, права спеціалістів служби охорони праці автотранспортного підприємства, документація з охорони праці на автотранспортному підприємстві. 3. Елементи системи управління	2	2		7	[1, 2, 3, 5, 7]

охороною праці, міжнародний стандарт ISO 45001 «Системи управління професійною безпекою та здоров'ям. Вимоги та настанови до застосування». Основні переваги ISO 45001					
Тема 4. Ефективність функціональної структури СУОП. 1. Складання колективного договору. 2. Планування заходів з охорони праці. Види планування та контролю стану охорони праці. 3. Виявлення, оцінка та зменшення ризиків небезпечних подій. Облік і аналіз показників охорони праці. 4. Галузеві системи управління охороною праці. Мета та принципи функціонування. Організаційна та функціональна структури СУОП. Регіональні системи управління охороною праці, мета, принципи та основні функції. Служби охорони праці місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування		2		7	[1, 2, 3, 7, 9, 8]
Тема 5. Проблеми фізіології, гігієни праці та виробничої санітарії в галузі автомобільного транспорту. 1. Аналіз умов праці у галузі за показниками шкідливості та небезпечності чинників виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу. 2. Загальні вимоги безпеки в галузі. Вимоги до території, приміщень та майданчиків для зберігання автомобілів. Вимоги до приміщень для технічного обслуговування і ремонту транспортних засобів. Вимоги до паливозаправних пунктів, постів випускання і зливання газу. Вимоги до санітарно-побутових приміщень. Важкість праці: Динамічні та статичні навантаження. Напруженість праці. Увага, напруженість аналізаторних функцій, емоційна та інтелектуальна напруженість, монотонність праці. 3. Атестація робочих місць		2		7	[1, 2, 5, 6, 9]
Тема 6. Травматизм та професійні захворювання у галузі. Розслідування нещасних випадків пов'язаних з використанням транспортних засобів підприємства. 1. Проведення службового розслідування ДТП із транспортними засобами підприємства. 2. Порядок розслідування нещасних		2		7	[1, 2, 4, 9, 11]

випадків, пов'язаних із ДТП: нормативне регулювання, створення комісії з розслідування нещасного випадку, пов'язаного з дорожньо-транспортною пригодою, акт за формою Н-1.					
Тема 7. Аналіз причин і наслідків ДТП. 1.Класифікація ДТП за участю АТЗ. Дії водія у разі ДТП. 2. Значення конструкційної безпеки автомобілів на причини і наслідки ДТП. 3. Активна безпека і запобігання ДТП. Основні заходи підвищення безпеки дорожнього руху.	2	2		7	[1, 2, 4, 13]
Тема 8. Перша долікарська допомога постраждалим після ДТП. 1. Порядок надання допомоги постраждалим внаслідок ДТП. 2. Передумови надання долікарської медичної допомоги. 3. Узагальнена схема допомоги потерпілим. Реанімаційні заходи. 4. Забезпечення долікарської допомоги в разі поранення.	2	2		7	[1, 2, 3]
Тема 9. Вимоги безпеки під час використання транспортних засобів. 1. Вимоги безпеки під час виїзду з території організації та робочого завдання на лінії. 2. Вимоги безпеки під час використання автомобілів на далеких маршрутах і на сезонних роботах в аграрному виробництві. 3. Умови безпечного перевезення працівників агропромислових підприємств автотранспортними засобами. 4. Вимоги під час використання автотранспортних засобів на газовому паливі.	2	2		7	[1, 2, 13]
Тема 10. Вимоги безпеки під час навантаження, розвантаження та перевезення вантажів. 1. Вимоги безпеки під час перевезення сільськогосподарських вантажів. 2. Загальні вимоги безпеки на автотранспортних роботах в АПК. 3. Класифікація вантажів щодо їх небезпеки. Вимоги безпеки під час навантажувальнорозвантажувальних робіт на автотранспорті. Вимоги безпеки праці під час перевезення тварин. Вимоги безпеки праці під час перевезення продукції рослинництва	2	2		7	[1, 2, 12, 13]
Тема 11. Безпека і гігієна праці під час		2		7	[1, 2, 3]

ремонткування і обслуговування автотранспорту 1. Основні вимоги безпеки 2. Основні правила безпеки щодо устаткування, пристроїв та інструменту 3. Основні правила безпеки під час миття ТЗ, вузлів та агрегатів 4. Вимоги безпеки при виконанні слюсарних і мастильних робіт 5. Основні вимоги безпеки при перевірці технічного стану ТЗ 6. Вимоги безпеки праці при шиномонтажних та вулканізаційних роботах .					
Тема 12. Електробезпека на автотранспортних підприємствах 1. Основні вимоги електробезпеки 2. Вимоги безпеки праці під час робіт на персональних комп'ютерах та оргтехніці		2		7	[1, 2, 3]
Тема 13. Управління ризиками у системах менеджменту охорони праці. 1. Аналіз небезпек і шкідливостей на автотранспорті. Роботи з підвищеною небезпекою і шкідливістю на автотранспорті. 2. Оцінювання рівнів професійного ризику на автотранспортних об'єктах.	2	2		7	[1, 2, 3, 6]
Тема 14. Основні заходи пожежної профілактики на автотранспорті 1. Система пожежної безпеки на автотранспортному підприємстві. 2. Загальна інструкція про заходи пожежної безпеки на автотранспортному підприємстві. Інструкції з пожежної безпеки для окремих приміщень. 3. Протипожежний режим на автотранспортному підприємстві. 4. Обов'язки відповідальних за пожежну безпеку. 5. Засоби пожежогасіння. Вимоги пожежної безпеки до території підприємства. Підбір вогнегасників для різних типів транспортних засобів	2	2		7	[1, 2, 3]
Тема 15. Державний нагляд і громадський контроль за станом охорони праці 1. Органи державного нагляду за охороною праці. Основні принципи державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності. 2. Контроль стану умов праці. Перелік питань для здійснення планових заходів державного нагляду у сфері охорони праці		2		7	[1, 2, 3, 10]
Всього	16	30		104	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять, консультацій</u>)	Кількість годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u>)	Кількість годин
ДРН 1	Викладання лекційного матеріалу. Робота на практичних заняттях	7	Опрацювання лекцій. Вивчення матеріалу для самостійного опанування. Виконання завдань виконання яких розпочато на практичному занятті	17
ДРН 2	Викладання лекційного матеріалу. Показ прикладів розв'язання завдань на лекції Дискусія Мозковий штурм Робота на практичних заняттях. Проведення опитування (тестування). Консультації	8	Опрацювання лекцій. Вивчення матеріалу для самостійного опанування. Виконання завдань виконання яких розпочато на практичному занятті	17
ДРН 3	Викладання лекційного матеріалу. Робота на практичних заняттях Модерування обговорення	8	Опрацювання лекцій. Вивчення матеріалу для самостійного опанування. Виконання завдань виконання яких розпочато на практичному занятті	17
ДРН 4	Викладання лекційного матеріалу. Робота на практичних заняттях Консультації	8	Опрацювання лекцій. Вивчення матеріалу для самостійного опанування.	18
ДРН 5	Викладання лекційного матеріалу. Показ прикладів розв'язання завдань на лекції і практичних заняттях. Дискусія Робота на практичних заняттях Консультації	8	Опрацювання лекцій. Вивчення матеріалу для самостійного опанування. Виконання завдань виконання яких розпочато на практичному занятті	18
ДРН 6	Викладання лекційного матеріалу. Робота на практичних заняттях	7	Опрацювання лекцій. Вивчення матеріалу для самостійного опанування. Виконання завдань виконання яких розпочато на практичному занятті	17

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Діагностичне оцінювання (зазначається за потреби)

5.2. Сумативне оцінювання

5.2.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1.	Виконання і захист практичних робіт	35 балів /35 %	4,6, 8, 10, тиждень
2.	Опитування /Тестування за опрацьованими темами (тест множинного вибору)	30 балів / 30%	2, 10, 12,14 тиждень
3.	Атестація (тест множинного вибору)	15 балів / 15%	відповідно до графіка навчального процесу
4.	Написання тез	20 балів / 20%	16-18 тиждень
5.	Всього	100 балів	

5.2.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
Виконання і захист практичних робіт	<18 балів Вимоги щодо завдання не виконано	18-23 балів Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті, відсутній аналіз інших підходів до питання	24-30 балів Виконано усі вимоги завдання	31-35 балів Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано, креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми
Опитування /Тестування за опрацьованими темами (тест множинного вибору)	<22 балів <60% правильних відповідей	23-25 балів 60-74 % правильних відповідей	26-28 балів 75-89 % правильних відповідей	30 балів 90-100 % правильних відповідей
Атестація (тест множинного вибору)	<7 балів <60% правильних відповідей	7-10 60-74 % правильних відповідей	10-13 балів 75-89 % правильних відповідей	15 балів 90-100 % правильних відповідей
Написання тез	<12 балів Вимоги щодо завдання не виконано	12-15 Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті, відсутній аналіз інших підходів до питання	15-18 балів Виконано усі вимоги завдання	20 балів Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано, креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми

5.3. Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Проходження тестування з атестації та модульного контролю зі зворотнім зв'язком з викладачем	Відповідно до графіку навчального процесу
2	Усний зворотний зв'язок від викладача під час занять	протягом занять
3	Консультації, усний зворотний зв'язок від викладача під час роботи над тезами	протягом занять
4	Письмове опитування / тестування за опрацьованими темами (тест множинного вибору)	4,6, 8, 10, тиждень
5	Письмовий зворотний зв'язок на отримані тези	Протягом 2 тижнів після складання

НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

Рекомендована література

Методичні рекомендації

1. Хворост Т.В. Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Охорона праці в галузі» для студентів спеціальності 275 «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)» другого (магістерського) рівня вищої освіти (протокол №5 від 29.03.2020 р. навчально-методичної ради інженерно-технологічного факультету).
2. Хворост Т.В. Методичні вказівки щодо проведення лабораторно-практичних занять з навчальної дисципліни «Охорона праці в галузі» для студентів спеціальності 275 «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)» другого (магістерського) рівня вищої освіти (протокол №5 від 29.03.2020 р. навчально-методичної ради інженерно-технологічного факультету).
3. Хворост Т.В. Методичні вказівки щодо виконання самостійної роботи з навчальної дисципліни «Охорона праці в галузі» для студентів спеціальності 275 «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)» другого (магістерського) рівня вищої освіти (протокол №6 від 24.05.2021 р. навчально-методичної ради інженерно-технологічного факультету).

Базова

1. О. В. Войналович, Є. І. Марчишина, Д. Г. Кофто Охорона праці в галузі (автомобільний транспорт). Підручник для студентів спеціальності «Транспортні технології (автомобільний транспорт)». - К.2019 – 695 с
2. О.В.Войналович, Є.І.Марчишина. Охорона праці на автотранспорті АПК. Навчальний посібник для студентів спеціальності «Організація перевезень і управління на транспорті (за видами транспорту)» – К.: Основа, 2015. – 442 с.
3. Зеркалов Д.В. Охорона праці в галузі: Загальні вимоги. Навчальний посібник. – К.: «Основа».2011 – 551 с.

4. Полетаєв В.П. Охорона праці в галузі: навчальний посібник / В.П. Полетаєв, О.А. Крюковська / під ред. д.т.н., проф. А.П. Огурцова. — Дніпродзержинськ : ДДТУ, 2015. — 363с.
5. ISO 45001 «Система менеджменту охорони здоров'я та безпеки персоналу. Вимоги»
6. ДСТУ ОHSAS 18002:2015 Національний стандарт України системи управління гігієною та безпекою праці - Видання офіційне – Київ ДП «УкрНДНЦ». 2016
7. Закон України "Про охорону праці" від 14 жовтня 1992 р. (Редакція станом на 20.01.2018).
8. Кодекс Законів про працю в Україні.
9. Закон України "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності" від 23.09.99 р. №1105. (Редакція станом на 19.12.2017)
10. Закон України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності». (Редакція станом на 04.04.2018)
11. Постанова Уряду України Порядок розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві» від 17.04.2019 № 337
12. Правила охорони праці під час вантажно-розвантажувальних робіт. Наказ Міністерства енергетики та вугільної промисловості України 19.01.2015 № 21
13. Правила охорони праці на автомобільному транспорті (НПАОП 0.00-1.62- 12)

Основні веб-та електронні ресурси

14. <http://dsp.gov.ua/> Офіційний сайт Державна служба України з питань праці
15. <http://www.ilo.org/global/lang--en/index.htm> Офіційний сайт International Labour Organization
16. <http://www.fssu.gov.ua/fse/control/main/uk/index> Офіційний сайт Фонду соціального страхування України.